

ES EKOLOGINIŲ INICIATYVŲ APDOVANOJIMAI

Bendroji įvadinė informacija

Augant ekologinės gamybos apimtims, naudojama mažiau cheminių trąšų, pesticidų ir antimikrobinių medžiagų, daromas teigiamas poveikis mūsų klimatui, aplinkai, biologinei įvairovei ir gyvūnų gerovei. Taigi ekologinė gamyba atlieka labai svarbų vaidmenį siekiant Europos žaliojo kurso, strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategijos tikslų. Dėl to Komisija išklė tikslą iki 2030 m. pasiekti, kad 25 proc. ES žemės ūkio paskirties žemės būtų ūkininkaujama ekologiškai ir gerokai padidėtų ekologinės akvakultūros mastas.

Kad padėtų pasiekti šį tikslą, Komisija 2021 m. kovo mėn. priėmė Ekologinės gamybos plėtros veiksmų planą¹. Šiame veiksmų plane laikomasi požiūrio, kad tam, kad būtų paskatų plėtoti ekologinę gamybą, turėtų didėti ekologiškų produktų vartojimo paklausa. Todėl, be kita ko, reikia didinti visuomenės informuotumą apie ekologinės gamybos ypatumus ir naudą. Šiuo tikslu Veiksmų plane numatoma kasmet teikti apdovanojimus, kuriais būtų pripažįstami laimėjimai ekologinės vertės kūrimo grandinėje. Tokie apdovanojimai bus pirmą kartą įteikti 2022 m.

Ketinama skirti aštuonis atskirus septynių kategorijų apdovanojimus.

- 1 kategorija. Geriausia ekologiniu ūkininkavimu besiverčianti ūkininkė ir geriausias ekologiniu ūkininkavimu besiverčiantis ūkininkas
- 2 kategorija. Geriausias ekologiškas regionas
- 3 kategorija. Geriausias ekologiškas miestas
- 4 kategorija. Geriausias ekologiją puoselėjantis regionas
- 5 kategorija. Geriausia ekologiška MVĮ
- 6 kategorija. Geriausias ekologiškų maisto produktų mažmenininkas
- 7 kategorija. Geriausias ekologiškas restoranas²

Šie nefinansiniai apdovanojimai bus įteikti rugsėjo 23-ąją – ES ekologiškų produktų dieną.

Įvadinė informacija apie kvietimą

- **1 kategorija.** Apdovanojimus **geriausiai ekologiniu ūkininkavimu besiverčiančiai ūkininkei ir geriausiam ekologiniu ūkininkavimu besiverčiančiam ūkininkui** ketinama įteikti vienam ūkininkui ir vienai ūkininkei, parengusiems puikius novatoriškus tvarius ir įkvepiančius projektus, suteikiančius realią pridėtinę vertę ekologinei gamybai ir vartojimui.

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ekologinės gamybos plėtros veiksmų plano

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/ALL/?uri=CELEX%3A52021DC0141>.

² Atskiras restoranas arba kaip viešbučių ar viešojo maitinimo sektoriaus dalis.

- **2 kategorija.** Apdovanojimą **geriausiam ekologiškam regionui** ketinama skirti regionui, parengusiam puikų novatorišką tvarų ir įkvepiantį projektą, suteikiantį realią pridėtinę vertę ekologinei gamybai ir vartojimui.
- **3 kategorija.** Apdovanojimą **geriausiam ekologiškam miestui** ketinama skirti miestui, parengusiam puikų novatorišką tvarų ir įkvepiantį projektą, suteikiantį realią pridėtinę vertę ekologinei gamybai ir vartojimui.
- **4 kategorija.** Apdovanojimą **geriausiam ekologiją puoselėjančiam regionui** ketinama skirti ekologiją puoselėjančiam regionui, parengusiam puikų novatorišką tvarų ir įkvepiantį projektą, suteikiantį realią pridėtinę vertę ekologinei gamybai ir vartojimui.
- **5 kategorija.** Apdovanojimą **geriausiai ekologiškai MVĮ** ketinama skirti mažajai arba vidutinei įmonei (MVĮ), parengusiai puikų novatorišką tvarų ir įkvepiantį projektą, suteikiantį realią pridėtinę vertę ekologinei gamybai ir vartojimui.
- **6 kategorija.** Apdovanojimą **geriausiam ekologiškų maisto produktų mažmenininkui** ketinama skirti ekologiškais maisto produktais prekiaujančiam mažmenininkui, parengusiam puikų novatorišką tvarų ir įkvepiantį projektą, suteikiantį realią pridėtinę vertę ekologinei gamybai ir vartojimui.
- **7 kategorija.** Apdovanojimą **geriausiam ekologiškam restoranui** ketinama skirti ekologiškus sertifikuotus produktus siūlančiam restoranui (kuris yra arba atskiras restoranas, arba viešbučių ar viešojo maitinimo sektoriaus dalis), parengusiam puikų novatorišką tvarų ir įkvepiantį projektą, suteikiantį realią pridėtinę vertę ekologinei gamybai ir vartojimui.

Tinkamumo ir skyrimo kriterijai

1. ES ekologinių iniciatyvų apdovanojimų paraiškos turi atitikti šiuos tinkamumo kriterijus:

a) paraiškų skirti vieną iš apdovanojimų teikėjai pirmiausia turi eiti į svetainę

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_en.

Šioje svetainėje bus pateikiamos nuorodos į kiekvieno apdovanojimo internetinę paraiškos formą.

Paraiškos turi būti pateiktos iki 2022 m. birželio 8 d. 23:59:59 (CEST - Central European Summer Time);

b) paraiška turi būti parengta viena iš oficialiųjų ES kalbų;

c) pareiškėjai turi būti juridiniai arba fiziniai asmenys, įsisteigę arba gyvenantys vienoje iš 27 ES valstybių narių;

d) pateikiamas projektas turi būti vykdomas ES ir jame turi būti aiškiai nurodyta viena iš septynių 2022 m. apdovanojimų kategorijų / vienas iš aštuonių apdovanojimų. Tas pats projektas negali būti teikiamas dėl kelių apdovanojimų kategorijų / apdovanojimų. Vienas paraiškos teikėjas gali prašyti skirti tik vieną apdovanojimą. Dėl vieno apdovanojimo galima teikti ne daugiau kaip vieną paraišką;

e) projektas turėtų būti arba jau įgyvendintas iki galo, arba tiek, kad vertinimo komisija galėtų jį įvertinti (t. y., fizinio jo įgyvendinimo pažanga turėtų būti pakankamai didelė, kad būtų galima matyti, kiek pasiekti tikslai);

f) konkretūs kiekvienos apdovanojimų kategorijos tinkamumo kriterijai:

- **geriausia ekologiniu ūkininkavimu besiverčianti ūkininkė ir geriausias ekologiniu ūkininkavimu besiverčiantis ūkininkas** turi būti sertifikuoti pagal Reglamentą (ES) Nr. 2018/848³;
- **geriausias ekologiškas regionas** – Konkrečių tinkamumo kriterijų nėra;
- **geriausias ekologiškas miestas**. Konkrečių tinkamumo kriterijų nėra;
- **geriausias ekologiją puoselėjantis regionas**. Ekologiją puoselėjantis regionas apibrėžiamas kaip geografinė vietovė, kurioje ūkininkai, visuomenė, turizmo veiklos vykdytojai, asociacijos ir valdžios institucijos sudaro susitarimą dėl tvaraus vietos išteklių valdymo vadovaujantis ekologiniais principais ir metodais;
- **geriausia ekologiška MVĮ** – įmonė, sertifikuota pagal Reglamentą (ES) Nr. 2018/848, atitinkanti MVĮ apibrėžtį⁴ (įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR ir (arba) bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR) ir kurios gamyba yra 100 proc. ekologinė⁵;
- **geriausias ekologiškų maisto produktų mažmenininkas** – įmonė, sertifikuota pagal Reglamentą (ES) Nr. 2018/848 ir prekiaujanti tik ekologiškais sertifikuotomis prekėmis⁶ (išskyrus ne maisto produktus arba maisto produktus, kurių ekologiškų nebūna);
- **geriausias ekologiškas restoranas** – įstaiga, kurios valgiaraštyje yra tik ekologiški⁷ sertifikuoti produktai, kiek tai įmanoma⁸.

2. ES ekologinių iniciatyvų apdovanojimų vertinimo komisija visas reikalavimus atitinkančias paraiškas vertins pagal toliau nurodytus horizontaliuosius apdovanojimų skyrimo kriterijus.

- **Kokybė**. Apdovanojimo gavėjas turi būti parengęs puikią iniciatyvą, suteikiančią tikrą pridėtinę vertę ekologinei gamybai. Tai reiškia gerus projekto rezultatus ir poveikį atsižvelgiant į jo pradinius tikslus. Turi būti matomas projektų poveikis atitinkamoje vietovėje ir teritorijoje ir jų rezultatai, atsižvelgiant į pradžioje nustatytus tikslus.
- **Projekto novatoriškumas pasirinktoje apdovanojimų kategorijoje**. Tai neturėtų būti įprastinės veiklos projektai – juose turėtų atsispindėti nauji požiūriai, būti taikomi nauji organizaciniai

³ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32018R0848>).

⁴ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių apibrėžties (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>).

⁵ Ekologiški produktai arba perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktai.

⁶ Ekologiški produktai arba perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktai.

⁷ Ekologiški produktai arba perėjimo prie ekologinės gamybos laikotarpio produktai.

⁸ Pagal Reglamentą (ES) Nr. 2018/848.

metodai arba jais turėtų būti siekiama naujų (arba gerokai) geresnių ekologinės gamybos rezultatų. Kiekvienos kategorijos novatoriškumo vertinimo kriterijai išsamiau aprašyti specialiame jai skirtame skirsnyje.

- **Projekto tvarumo ramsčiai (aplinkos, socialinis ir ekonominis).** Reikia parodyti, kad projektai yra tvarūs ir kokios jų perspektyvos būti savarankiška iniciatyva arba projektu.
- **Projekto perkeliamumas ir galimybė jį pakartoti bet kur ES.** Reikia parodyti, kad projektas yra gerosios praktikos pavyzdys platesniame (ES) kontekste ir kad jis įkvepia arba gali įkvėpti veikti kitose vietose. Taip pat turėtų būti parodyti geri būdai skleisti informaciją apie projekto tikslus ir rezultatus.

Pareiškėjams bus užduota uždarų orientacinių klausimų, kai kurie iš jų buvo parengti atsižvelgiant į keturis ekologinės gamybos principus ir į tvarumo ramsčius. Tie klausimai padės pareiškėjams geriau struktūruoti savo atsakymus, o vertinimo komisija galės gauti daugiau informacijos apie pareiškėjus.